

Briuselis, 2020 m. lapkričio 23 d.
(OR. en)

13091/20

LIMITE

EF 296
ECOFIN 1067
CCG 48
DRS 35
CODEC 1177
JAI 991
JUSTCIV 127
COMPET 569
EMPL 518
SOC 720

Tarpinstitucinės bylos:

2010/0207(COD)
2011/0295(COD)
2015/0270(COD)
2016/0360(COD)
2016/0361(COD)
2016/0362(COD)
2016/0363(COD)
2016/0364(COD)
2018/0060(COD)
2018/0063(COD)
2020/0066(COD)

ATASKAITA

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui
Dalykas:	Pirmininkaujančios valstybės narės pažangos ataskaita dėl bankų sąjungos stiprinimo

Pirmininkaujančios valstybės narės pažangos ataskaita dėl bankų sąjungos stiprinimo

I. Įvadas

Vadovaudamasi Tarybos išvadomis dėl **veiksmų gairių siekiant baigti kurti bankų sąjungą**, kurias Taryba priėmė 2016 m. birželio 17 d. (dok. 10460/16, toliau – 2016 m. birželio mėn. veiksmų gairės), Taryba toliau dirbo Vokietijos pirmininkavimo laikotarpiu siekdama, kad būtų stiprinama bankų sąjunga, ir taip pat toliau stebėjo rizikos mažinimo pažangą.

2019 m. gruodžio mėn. **Euro grupėje ir euro zonos aukščiausiojo lygio susitikime** (įtraukios sudėties) vykusiose diskusijose dėmesys atkreiptas į tai, kad reikia toliau sutarimo pagrindu dirbti prie visų tolesnio bankų sąjungos stiprinimo elementų siekiant prieš šių klausimų grįžti 2020 m. birželio mėn.

Atsižvelgiant į tai, kad bankų sąjunga buvo sukurta reaguojant į finansų krizę, dirbant toliau reikėtų atsižvelgti į svarbiausius pagrindinius bankų sąjungos principus, t. y. išeiti iš krizės epicentre susidariusio užburto rato, į kurį pateko bankai ir valstybės, užtikrinant, kad bankų sektorius euro zonoje ir visoje ES būtų saugus ir patikimas, o negyvybingi bankai būtų pertvarkomi nenaudojant mokesčių mokėtojų pinigų ir darant kuo mažesnę poveikį realiajai ekonomikai, kartu užtikrinant finansinį stabilumą ES ir valstybių narių lygmenimis.

2020 m. birželio mėn. (COVID-19 pandemijos metu) surengtame įtraukios sudėties Euro grupės posėdyje buvo pripažinta, kad bankų sąjungos sukūrimas labai prisidėjo prie atsparesnio bankų sektoriaus užtikrinimo, ir susitarta, kad dėl krizės sustiprėjo argumentai, kad būtina baigti kurti bankų sąjungą. Euro grupė paprašė savo ministrų pavaduotojų kuo greičiau vėl tęsti darbą **siekiant dar labiau holistiniu pagrindu sustiprinti bankų sąjungą.**

Laikydamosi šio holistinio požiūrio, pirmininkaujanti Vokietija parengė **Bankų sąjungos stiprinimo *ad hoc* darbo grupės** (*ad hoc* darbo grupė, dok. 5006/16) darbo programą; ši *ad hoc* darbo grupė per **keturis neformalius posėdžius Vokietijos pirmininkavimo laikotarpiu** techniniu lygmeniu aptarė elementus, laikomus esminiais siekiant stiprinti bankų sąjungą, t. y.:

- priemonės, skirtas krizių valdymui pagerinti,
- didesnę ES bankų sektoriaus integraciją, taip pat buveinės ir priimančiosios šalių pusiausvyros klausimą,
- valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų reguliavimo tvarką ir
- technines diskusijas dėl Europos indėlių garantijų (EIGS) struktūros požymių, remiantis vadinamuoju mišriu modeliu.

Šiomis diskusijomis nebuvo daromas poveikis politinių derybų dėl tolesnio bankų sąjungos stiprinimo rezultatams.

Ad hoc darbo grupės darbo programa buvo glaudžiai suderinta su aukšto lygio darbo grupės dėl EIGS ir Komisijos bankininkystės, mokėjimų ir draudimo ekspertų grupės darbo programomis.

Šioje pažangos ataskaitoje apibendrinama esama padėtis, aptarta keturiuose pirmiau minėtuose posėdžiuose; ji parengta pirmininkaujančios Vokietijos atsakomybe, atsižvelgiant į *ad hoc* darbo grupės narių pareikštas nuomones. Ji skirta tęstinumui užtikrinti ir pirmininkausiančios valstybės narės užduočiai palengvinti, todėl neturėtų būti laikoma privaloma delegacijoms, nes ji atspindi tai, kaip pirmininkaujanti valstybė narė vertina surengtų diskusijų rezultatus¹.

Ataskaitą sudaro trys dalys: II skirsnis yra plačiausia ataskaitos dalis, apimanti pirmiau nurodytus elementus, kurie yra itin svarbūs stiprinant bankų sąjungą. III skirsnis apima bankų krizių valdymo ir indėlių garantijų sistemos peržiūrą, o IV skirsnis – rizikos mažinimo stebėseną, visų pirma neveiksnių paskolų problemos sprendimo veiksmus.

II. Elementai, laikomi esminiais siekiant stiprinti bankų sąjungą

II. 1. Krizių valdymo sistema

Pirmininkaujanti valstybė narė du darbo posėdžius skyrė diskusijoms dėl bankams skirtos krizių valdymo sistemos stiprinimo. **Pirmame liepos 13 d. įvykusiame posėdyje** diskusijose daugiausia dėmesio skirta:

- **priežiūros įgaliojimų pagal Kapitalo reikalavimų direktyvą (KRD) ir ankstyvosios intervencijos įgaliojimų pagal Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą (BGPD) tarpusavio sąveikai**, taip pat

¹ Anksčiau padaryta pažanga buvo pristatyta pažangos ataskaitose, kurias parengė pirmininkavę Nyderlandai (dok. 10036/16), Slovakija (dok. 14841/16), Malta (dok. 9484/17), Estija (dok. 14808/17), Bulgarija (dok. 9819/18), Austrija (dok. 14452/18), Rumunija (dok. 9729/19 ADD1), Suomija (dok. 14354/19 REV1) ir Kroatija (dok. 8335/20 ADD1).

- klausimams, susijusiems su **veiksniais, naudojamais siekiant įvertinti, ar bankai yra žlungantys arba galintys žlugti**, ir ar būtų verta tuos veiksnius suderinti su bankroto veiksniais pagal nacionalines nemokumo sistemas.

Be to, pirmininkaujanti valstybė narė pateikė neoficialų dokumentą, kuriame išdėstė prielaidas, kurios, kaip manoma, galėtų būti naudingos svarstant būsimus kreditorių hierarchijos pakeitimus (pvz., skaidrumą ir nuspėjamumą kreditoriams). Šio neoficialaus dokumento tikslas – parengti pagrindą išsamesnei diskusijai dėl tikslinių kreditorių hierarchijos pakeitimų *ad hoc* darbo grupės posėdyje rugsėjo mėn.

Priežiūros įgaliojimų pagal KRD ir ankstyvosios intervencijos įgaliojimų pagal BGPD tarpusavio sąveika

Kalbant apie priežiūros įgaliojimų pagal KRD ir **ankstyvosios intervencijos įgaliojimų** pagal BGPD tarpusavio sąveiką, dauguma valstybių narių laikėsi nuomonės, kad būtų gerai pašalinti atitinkamose reguliavimo sistemose esamus sutapimus, kurie galėtų kelti netinkamo priemonių panaudojimo riziką. Nuomonės išsiskyrė dėl klausimo, ar tai, kad tokios priemonės apibūdinamos kaip ankstyvosios intervencijos priemonės pagal BGPD, reikštų, jos bus mažiau naudojamos, ir ar dėl šio apibūdinimo galėtų atsirasti viešo informacijos atskleidimo prievolių pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą. Posėdžio metu Komisija paaiškino, kad prievolių pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą atžvilgiu skirtumo tarp priežiūros ir ankstyvosios intervencijos priemonių nėra. Be to, valstybės narės dideliu mastu prieštaravo idėjai apibrėžti ankstyvosios intervencijos įgaliojimų kiekybinius veiksnius arba turėti aiškią išplėtimo skalę ir vietoje to pritarė tam, kad priežiūros institucijos galėtų labiau veikti savo nuožiūra. Viena valstybė narė paragino geriau išaiškinti skirtingus rezultatus, kuriuos galima gauti dėl skirtingo ankstyvosios intervencijos priemonių ir priežiūros įgaliojimų pritaikymo, parengiant scenarijus, kad būtų galima nustatyti galimo racionalizavimo sritis.

Nepaisant to, iš esmės pritarta priemonėms, kuriomis būtų suderintas priežiūros institucijoms prieinamų priemonių rinkinys. Todėl dauguma valstybių narių pagrįstais tolesniais veiksmais laikė priežiūros priemonių ir ankstyvosios intervencijos įgaliojimų sujungimą Bendro priežiūros mechanizmo reglamente (BPMR) ir KRD. Be to, buvo pabrėžta, kad svarbu užtikrinti priežiūros ir pertvarkymo institucijų veiklos koordinavimą. ECB ir kelios valstybės narės pritarė tam, kad būtų pašalintas ankstyvosios intervencijos ir priežiūros priemonių sutapimas – iš BGPD būtų išbrauktos tos ankstyvosios intervencijos priemonės, kurios jau numatytos KRD ir BPMR, nes tai reikštų nedidelius pokyčius ir suteiktų sąveikos su pertvarkymo institucija aiškumo.

Kalbant apie Bendrą priežiūros mechanizmą (BPM), bendrai pritarta tam, kad Europos Centriniam Bankui (ECB) būtų suteiktas tiesiogiai taikytinas teisinis pagrindas priežiūros ir ankstyvosios intervencijos įgaliojimų taikymui. Šiame kontekste ECB atkreipė dėmesį į tai, kad BPMR dalinio keitimo procesas gali užtrukti, palyginti su daliniais BGPD ir BPeMR pakeitimais, ir tuo laikotarpiu ECB vis tiek neturės tiesiogiai taikytino teisinio pagrindo. Atsižvelgiant į tai, kad šį klausimą reikia išspręsti skubiai, ECB pareiškė nuomonę, kad veiksmingesnis sprendimas galėtų būti Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento (BPeMR) dalinis pakeitimas, kadangi BPeMR dalinius pakeitimus galima priimti taikant įprastą teisėkūros procedūrą, pagal kurią nereikalaujama balsuoti vieningai (kitaip nei priimant BPMR dalinius pakeitimus).

Pirmininkaujanti valstybė narė pripažino daugumos valstybių narių nuomonę, kad priežiūros priemonės ir ankstyvosios intervencijos įgaliojimai **turėtų būti sujungti** pagal BPMR / KRD. Techninį darbą siekiant užtikrinti, kad pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto būtų parengtas tinkamu laiku, atlieka Komisija.

Nustatymo, kad bankai yra žlungantys arba galintys žlugti, ir nacionalinių nemokumo veiksmių tarpusavio sąveika

Dėl nustatymo, kad bankai yra žlungantys arba galintys žlugti, ir nacionalinių nemokumo veiksmių tarpusavio sąveikos buvo laikomasi bendros nuomonės, kad nacionalinius nemokumo veiksmius reikės suderinti siekiant išvengti neapibrėžtumo atvejų, kai paskelbiama, kad bankai, kurių atžvilgiu viešojo intereso vertinimas neigiamas, yra žlungantys arba galintys žlugti, tačiau tie bankai neatitinka nemokumo kriterijų pagal nacionalines nemokumo sistemas. Vis dėlto kai kurioms valstybėms narėms dėl nacionalinių nemokumo veiksmių suderinimo kiltų didelių konstitucinių ir praktinių sunkumų, todėl tokio suderinimo galimybę jos laiko neįgyvendinama.

Nepaisant to, kai kurios valstybės narės pareiškė nuomonę, kad šį klausimą galima išspręsti nacionaliniu lygmeniu įgyvendinus BGPD 2 naują 32b straipsnį. Šiuo straipsniu reikalaujama, kad bankai, paskelbti kaip žlungantys arba galintys žlugti, kurių pertvarkymas neatitinka viešojo intereso, būtų tvarkingai likviduojami laikantis taikytinos nacionalinės teisės.

Šiuo klausimu plačiai susitarta, kad toje nuostatoje pateikiama nuoroda į likvidavimo sąvoką **užtikrintų, kad žlungantys bankai pasitrauks iš rinkos**, nors ir toliau skyrėsi nuomonės dėl procedūrų ir terminų, kurių reikėtų laikytis pasitraukiant iš rinkos. Visų pirma daug valstybių narių laikėsi nuomonės, kad nebūtina užtikrinti jokios automatinės sąsajos tarp nustatymo, kad bankai yra žlungantys arba galintys žlugti, ir formalių nemokumo procedūrų pradėjimo, ypač todėl, kad šis nustatymas apima atvejį, kai bankas tik gali žlugti, t. y. jis nėra nemokus, arba atvejus, kai toks nustatymas yra visai nesusijęs su nemokumo klausimu. Vis dėlto dauguma valstybių narių tvirtino, kad reikia išaiškinti teisinę sąvoką, kurios nėra tiksliai apibrėžtos BGPD 2 32b straipsnyje, pavyzdžiui, likvidavimo sąvokos reikšmę. Kai kurios valstybės narės taip pat atkreipė dėmesį į nustatymo, kad bankai yra žlungantys arba galintys žlugti, ir bankų licencijų panaikinimo tarpusavio sąveiką ir laikėsi nuomonės, kad diskrecija panaikinti licencijas galėtų būti laikomi naudinga papildymu šiuo atžvilgiu. ECB paaiškino, kad licencijų panaikinimo sąlygos taip pat nėra suderintos su nustatymo, kad bankai yra žlungantys arba galintys žlugti, sąlygomis. Šiam klausimui išspręsti reikėtų iš dalies pakeisti teisinę sistemą.

Pirmininkaujanti valstybė narė padarė išvadą, kad išplėstinės diskusijos dėl nustatymo, kad bankai yra žlungantys arba galintys žlugti, ir nemokumo veiksmų turėtų būti pripažintos kaip krizių valdymo sistemos galimos reformos dalis. Valstybės narės palankiai įvertino tolesnį techninį darbą Komisijos lygmeniu siekiant tinkamu laiku parengti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

Antrame rugsėjo 18 d. įvykusiame posėdyje *ad hoc* darbo grupė daugiausia dėmesio skyrė:

- **kreditorių hierarchijai ir**
- **mažesniems bankams skirtai krizių valdymo sistemai.**

Tiksliniai kreditorių hierarchijos pakeitimai

Dauguma valstybių narių sutiko, kad būtų naudinga laikytis **tikslinio požiūrio į kreditorių hierarchijos** suderinimą. Tokio tipo požiūrį pasiūlė pirmininkaujanti valstybė narė savo neoficialiame dokumente, kad būtų išvengta nemokumo režimų toli siekiančių keitimų, kurių taikymo sritis gali būti didesnė nei vien su bankais susiję klausimai. Vietoj to, jame daugiausia dėmesio skiriama tų sričių, kurios būtų svarbios bankų pertvarkymo tikslais, suderinimui, ypač atsižvelgiant į principą, kad „nė vieno kreditoriaus padėtis nėra blogesnė“.

Tačiau valstybių narių nuomonės išsiskyrė dėl to, kurias konkrečias sritis reikėtų suderinti ir kaip turėtų atrodyti suderintas požiūris, visų pirma dėl indėlių ir įsipareigojimų, kuriems netaikomas gelbėjimas privačiomis lėšomis, eiliškumo.

Kalbant apie **indėlių eiliškumą**, dauguma valstybių narių pritarė „nuosaikiai“ bendrajai indėlininkų pirmenybei, grindžiamai pakopiniu požiūriu. Taikant nuosaikią bendrąją indėlininkų pirmenybę, visi indėlininkų reikalavimai yra aukštesnio eiliškumo nei paprastųjų neapsaugotų kreditorių reikalavimai. Be to, pakopinės indėlininkų pirmenybės režime apdraustieji indėliai yra aukštesnio eiliškumo nei reikalavimus atitinkantys fizinių asmenų ir MVĮ indėliai, viršijantys IGS draudimo sumą, tačiau kiti indėliai vis tiek yra aukštesnio eiliškumo nei kiti pirmaeiliai įsipareigojimai². Atsižvelgdamos į tai, valstybės narės pabrėžė, kad svarbu išlaikyti apdraustųjų indėlių viršprioritetinį eiliškumą, kuriuo užtikrinamas pakankamas finansavimas, kad nacionalinės indėlių garantijų sistemos (IGS) galėtų vykdyti savo pagrindines funkcijas. Kitų indėlių (pvz., didelių įmonių indėlių ir reikalavimų neatitinkančių indėlių) klausimu dauguma valstybių narių nepateikė pastabų dėl to, ar šie indėliai turėtų būti aukštesnio eiliškumo nei pirmaeiliai įsipareigojimai, kaip siūloma laikantis nuosaikios bendrosios indėlininkų pirmenybės, ar jų ir kitų pirmaeilų įsipareigojimų eiliškumas turėtų būti *pari passu*.

Vis dėlto nedaug valstybių narių prieštaravo pakopinės indėlininkų pirmenybės koncepcijai. Vietoj to, jos pasisakė už tai, kad būtų laikomasi požiūrio, pagal kurį visi apdraustieji ir neapdraustieji indėliai būtų lygaus eiliškumo (*pari passu*), remiantis tuo, kad taip būtų padidinta IGS finansinė taikymo sritis ir būtų finansuojama ne tik išmoka, bet ir kitos priemonės, kaip dalis ES nustatyto tvarkingo likvidavimo režimo, kuriuo siekiama suteikti priemonę bankų, neišlaikiusių viešojo intereso bandymo, krizėms valdyti.

² Šį požiūrį ECB pasiūlė savo 2017 m. kovo 8 d. nuomonėje (CON/2017/6).

Diskusija dėl **įsipareigojimų, kuriems netaikomas gelbėjimas privačiomis lėšomis, eiliškumo** ir jų sąveikos su kitais įsipareigojimais, pavyzdžiui, indėliais arba užtikrintaisiais įsipareigojimais, buvo sudėtinga. Valstybės narės nurodė daug problemų, kurios nusipelno tolesnio svarstymo. Pavyzdžiui, mokestinių įsipareigojimų klausimu kai kurios valstybės narės pareiškė susirūpinimą dėl to, ar šie įsipareigojimai būtų apmokėti prieš apdraustuosius indėlius arba IGS reikalavimus. Šiomis aplinkybėmis daug valstybių narių nurodė, kad jos pageidautų suderinti tik kai kuriuos, bet ne visus šiuos įsipareigojimus. Buvo pritarta tam, kad neįtraukti įsipareigojimai būtų grupuojami pagal neįtraukimo priežastis. Kitos valstybės narės prašė laikytis grupės masto perspektyvos, pagal kurią būtų pritariama viena laiku visos grupės pertvarkymu grindžiamam pertvarkymui, kai nurodomas įsipareigojimų grupės viduje eiliškumas.

Pirmininkaujanti valstybė narė pripažino daugumos valstybių narių nuomonę, kad bet koks tolesnis su kreditorių hierarchija susijęs darbas turėtų būti tikslinis, ypatingą dėmesį skiriant analizavimui, kokiems įsipareigojimams, kuriems netaikomas gelbėjimas privačiomis lėšomis, turėtų būti taikomas suderintas eiliškumas. Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad reikia tęsti techninį darbą, susijusį su įsipareigojimų, kuriems netaikomas gelbėjimas privačiomis lėšomis, eiliškumu, įskaitant tai, kaip šį eiliškumą būtų galima derinti su pakopiniu požiūriu grindžiama nuosaikia bendrąja indėlininkų pirmenybe, kuri yra daugelio valstybių narių pageidaujamas pasirinkimas. Komisija patvirtinto ketinanti tęsti techninį darbą šiuo pagrindu.

Mažesniems bankams skirta krizių valdymo sistema

Diskusija dėl mažesniems bankams skirtos krizių valdymo sistemos projekto buvo grindžiama keturiais dokumentais:

- BPV pranešimu dėl savo požiūrio į viešojo intereso vertinimą;
- pirmininkaujančios valstybės narės neoficialiu dokumentu dėl bankų, kurie yra žlungantys arba galintys žlugti, tačiau kurių atžvilgiu viešojo intereso vertinimas yra neigiamas, specialaus likvidavimo režimo („ES bankų likvidavimo režimas“);
- bendru FI, FR ir NL neoficialiu dokumentu, kuriame aptartos tikslinės priemonės, kaip gerinti visiems bankams skirtą krizių valdymo sistemą, įskaitant viešojo intereso vertinimą ir valstybės pagalbos kontrolę;
- Europos indėlių draudikų forumo (EFDI) pranešimu dėl savo praktinės patirties atliekant mažiausių išlaidų testą.

Dabartinės krizių valdymo sistemos pobūdis yra binarinis: pertvarkymo institucija veikia tik tada, kai atitinkamo banko pertvarkymas atitinka viešąjį interesą, o visais kitais atvejais taikomos nacionalinės nemokumo procedūros, sudarant sąlygas nacionaliniu lygmeniu imtis veiksmų skirtingomis kryptimis. Todėl pasirinkimas, ar likviduoti pagal nacionalinius nemokumo režimus, ar pertvarkyti pagal pertvarkymo režimą, priklauso nuo viešojo intereso vertinimo rezultatų. Atsižvelgdama į tai, **BPV** pateikė įvairių paaiškinimų dėl savo požiūrio į **viešojo intereso vertinimą** pagal BPeM:

- Pirma, BPV yra 128 bankų ir (arba) bankų grupių, įskaitant didžiausius bankų sąjungoje veikiančius bankus, sistemiškai svarbius bankus ir tam tikras tarpvalstybines grupes, pertvarkymo institucija. Šių bankų atžvilgiu BPV apskritai numato ir planuoja naudoti pertvarkymo priemones, užuot likvidavus juos pagal atitinkamus nacionalinius nemokumo režimus.
- Antra, vertinant viešąjį interesą atsižvelgiama į aplinkybes tuo metu, kai bankas žlunga arba gali žlugti, t. y. BPV taip pat atsižvelgia į ekonominę aplinką ir vertina pertvarkymo poveikį (palyginti su nemokumu) tuo konkrečiu laiko momentu, iš naujo įvertindama banko žlugimo poveikį pertvarkymo tikslams.
- Trečia, viešojo intereso vertinimo rezultatai gali skirtis dėl įprastinių nemokumo procedūrų skirtumų. Todėl šiuo atveju būtų labai paranku šias procedūras suderinti.
- Galiausiai, BPV paaiškino, kad specialiose srityse planuojamas tolesnis darbas bendradarbiaujant su nacionalinėmis pertvarkymo institucijomis. Daugiausia dėmesio bus skiriama sisteminio masto įvykiams, svarbiausių funkcijų patikslinimui, regionų lygmens analizei ir apdraustųjų indėlių apsaugai.

BPV paaiškino, kad, atsižvelgiant į didelį Europos Sąjungos bankų skaičių, kuris siekia maždaug 3 000, likvidavimas pagal nacionalinius nemokumo režimus yra „pagrindinis scenarijus“ krizės atveju daugeliui bankų daugumoje valstybių narių.

Šiems bankams pirmininkaujanti valstybė narė savo neoficialiame dokumente pasiūlė „**ES bankų likvidavimo režimą**“, kuriame numatyta specialių likvidavimo priemonių ir kuriuo būtų sudarytos sąlygos suderintai naudoti toliau negu išmokos siekiančias IGS intervencines priemones („pirkimo ir perėmimo sandorius“), remiantis aiškiai apibrėžta mažiausių išlaidų testo metodika. Valstybių narių nuomonės išsiskyrė dėl pagrindinio klausimo – ES bankų likvidavimo režimo įvedimo bankams, kurių atžvilgiu viešojo intereso vertinimas neigiamas: kai kurios valstybės narės, ECB ir BPV įžvelgė tokio požiūrio naudą, nes, jų nuomone, dabartinės BGPD taisyklės yra netinkamos mažesniems indėlius priimantiems bankams. Šios valstybės narės ir ECB visų pirma teigė, kad gali būti sunku įtraukti šiuos bankus į pertvarkymo sistemos taikymo sritį, nes dauguma jų gali neturėti jokios prieigos arba turėti tik ribotą prieigą prie kapitalo rinkų, kad sukurtų pakankamą MREL pertvarkymo strategijai. Jų nuomone, ES bankų likvidavimo režimas leistų laikytis proporcingo požiūrio, kuris kartu užtikrintų neutralumą skirtingų verslo modelių atžvilgiu.

Tačiau kitos valstybės narės priminė steigiamąjį bankų sąjungos tikslą, kad „*būtų galima išspręsti visų rūšių įstaigų finansines problemas, neatsižvelgiant į šių įstaigų dydį ar tarpusavio sąsajas*“ (2010 m. gruodžio mėn. ECOFIN tarybos išvados). Šios valstybės narės laikėsi nuomonės, kad visos priemonės, reikalingos bankų, įskaitant mažesnius, pertvarkymui palengvinti, jau yra įdiegtos pertvarkymo priemonių rinkinyje (pavyzdžiui, verslo pardavimo arba laikino banko priemonės). Kad tokias priemones būtų galima praktiškai taikyti mažesniems bankams, šios valstybės narės pritarė **platesniam viešojo intereso vertinimo aiškinimui**, kaip siūloma bendrame FI, FR ir NL neoficialiame dokumente, kuris labiau atitinka kai kurių valstybių narių pareikštą nuomonę, kad net mažų bankų žlugimas gali kelti riziką finansiniam stabilumui, ypatingos svarbos funkcijų tęstinumui, indėlių apsaugai ir prieigai prie jų. Po to likusieji bankai, kurių atžvilgiu viešojo intereso vertinimas neigiamas, turėtų būti likviduojami pagal nacionalinius nemokumo režimus be galimybės naudotis intervencinėmis priemonėmis, išskyrus išmoką (t. y. pirkimo ir perėmimo sandoriais), finansuojamą pagal nacionalinę IGS. BPV, kaip pertvarkymo institucija, atsakinga už viešojo intereso vertinimo taikymą didžiausiems ir labiausiai sisteminiams bankams ir tam tikroms tarpvalstybinėms grupėms, veikiančioms bankų sąjungoje, paaiškino, kad pertvarkymo strategija, numatyta beveik visiems jos kompetencijai priklausantiems bankams, yra pertvarkymas, o ne nemokumas pagal nacionalinius režimus. Be to, ji paaiškino, kad dabartinis režimas suteikia pakankamai lankstumo tam, kad būtų galima tinkamai reaguoti į visus atvejus.

Kalbant apie **mažiausių išlaidų testą**, beveik visos valstybės narės sutiko, kad reikia išsamesnės metodikos siekiant veiksmingiau užtikrinti vienodas sąlygas ES, kaip siūloma pirmininkaujančios valstybės narės neoficialiame dokumente. Tačiau kai kurios valstybės narės išreiškė susirūpinimą dėl netiesioginių išlaidų įtraukimo, net jei šioms išlaidoms būtų taikomos viršutinės ribos ir objektyvūs kriterijai, nustatyti kaip visapusiškos metodikos dalis. Jų nuomone, įtraukus netiesiogines išlaidas metodika taptų sudėtingesnė. Jos taip pat teigė, kad šios rūšies išlaidų elementai įtraukti, tiesą sakant, vadovaujantis tikslu sudaryti sąlygas plačiau panaudoti IGS lėšas toliau negu apdraustieji indėliai siekiantiems reikalavimams apsaugoti, ir tikėtina, kad tai darys neigiamą poveikį IGS lėšoms. Be to, kai kurios valstybės narės pritarė tam, kad būtų nustatytas visų indėlių (apdraustųjų ir neapdraustųjų) eiliškumas *pari passu*, nes taip būtų išplėsta IGS taikymo sritis pirkimo ir perėmimo sandoriams finansuoti. Tačiau daugelis valstybių narių laikėsi nuomonės, kad tai pakenktų IGS lėšų apsaugos tikslui. Jos teigė, kad IGS pirmenybės režimas yra būtina tinkamo ir patikimo IGS refinansavimo sąlyga, taip užtikrinant sistemos patikimumą.

Kalbant apie **valdymą**, valstybės narės iš esmės sutarė, kad naujoms priemonėms, pavyzdžiui, pirkimo ir perėmimo sandoriams, įvesti reikia viešojo administravimo įgaliojimų, kurie galėtų būti suteikti valdžios institucijai nacionaliniu lygmeniu (pavyzdžiui, nacionalinei pertvarkymo institucijai). BPV pridūrė, kad mokantis iš JAV patirties suteikti administracinio likvidavimo įgaliojimus centrinei ES valdžios institucijai su Europos lėšomis būtų akivaizdžiai naudinga. Taip pat buvo paminėtas poreikis išvengti ekspertinių gebėjimų dubliavimo siekiant veiksmingumo. Kai kurios valstybės narės pareiškė susirūpinimą dėl BPV dalyvavimo, kol IGS finansiniai ištekliai išlieka nacionaliniai. Jos prieštaravo bet kokiam BPV dalyvavimui priimant galutinį sprendimą, nes, jų nuomone, įgaliojimai priimti sprendimus turėtų būti tame lygmenyje, kuriame patiriamos išlaidos. Tačiau kitos valstybės narės pritarė tam, kad BPV turėtų stipresnį vaidmenį. Jos teigė, kad, jei būtų įvedama išsami mažiausių išlaidų metodika, būtų pageidautina, kad centrinė Europos institucija koordinuotų ir prižiūrėtų, ar ji nuosekliai taikoma.

EFDI pranešime daugiausia dėmesio skirta **mažiausių išlaidų testo techniniams aspektams, kaip nustatyta Direktyvos dėl indėlių garantijų sistemos 11 straipsnio 6 dalyje** („alternatyvios priemonės“). Paprastai šis testas apima: i) nemokumo procedūrų rezultatų ir nuostolių, kuriuos turi padengti IGS, prognozę; ii) kiekvienos turimos alternatyvios priemonės išlaidų sąmatą; ir iii) įgyvendinamiausios priemonės atranką, remiantis i ir ii etapais. EFDI padarė išvadą, kad mažiausių išlaidų testo metodika turėtų būti tiksli ir sąžininga. Reikėtų atsižvelgti ne tik į tiesiogines sąnaudas, bet ir į netiesiogines sąnaudas. EFDI nuomone, apdraustųjų indėlių ir IGS reikalavimų viršprioritetiškumą tvirtai remia beveik visos ES IGS, nes taip užtikrinami minimalūs IGS nuostoliai. Šiame kontekste EFDI taip pat pažymėjo, kad be viršprioritetiškumo priešingos padėties scenarijų apskaičiavimas daugeliu atvejų būtų kur kas mažiau tikslus dėl padidėjusios reikalavimų, į kuriuos turi būti atsižvelgta, imties.

Pirmininkaujanti valstybė narė atkreipė dėmesį į valstybių narių diskusiją. Apskritai buvo sutarta, kad dabartinė padėtis bankų sąjungoje yra nepatenkinama ir kad būtini sistemos pakeitimai arba nustatant atskirą taisyklių rinkinį bankams, kurių atžvilgiu viešojo intereso vertinimas neigiamas, arba plačiau aiškinant viešojo intereso vertinimą, arba taikant šių dviejų variantų derinį.

Komisija patvirtino, kad visi šie klausimai bus vertinami atliekant būsimą krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemos peržiūrą (žr. 3 skirsnį).

II.2. Rinkos integracija

Spalio 12 d. įvykusiame trečiajame *ad hoc* darbo grupės posėdyje pirmininkaujanti valstybė narė supažindino su dviem pasirinktinėmis galimybėmis, kaip užtikrinti geresnę integraciją į ES bankų rinką. Grupė aptarė, kaip būtų galima užtikrinti lankstesnį kapitalo paskirstymą bankų grupėse visoje bankų sąjungoje, tuo pat metu nustatant tinkamas apsaugos priemones, skirtas priimančiosioms šalims. Pirmininkaujanti valstybė narė pripažino, kad neigiamų įvykių atveju reikėtų užtikrinti, kad kapitalas būtų suteiktas patronuojamosioms įmonėms priimančiosiose šalyse, neatsižvelgiant į tai, kur jis anksčiau buvo laikomas grupėje.

Pirmininkaujančios valstybės narės neoficialiame dokumente numatytos dvi pasirinktinės galimybės pasiekti pirmiau nurodytą tikslą. Pasirinkus 1 galimybę patronuojamosioms įmonėms būtų nustatytas **tarptautinis leidimas netaikyti kapitalo reikalavimų ir kartu taikomos teisės aktais nustatytos apsaugos priemonės** (rekapitalizavimo reikalavimas). Taip būtų užtikrinta, kad patronuojančioji įmonė įvykdytų patronuojamosios įmonės rekapitalizavimą, jei iš anksto nustatyti priežastiniai veiksniai rodytų, kad patronuojančiosios įmonės arba patronuojamosios įmonės finansinė padėtis blogėja. Pasirinkus 2 galimybę būtų nustatytas **nuostolių padengimo srauto mechanizmas**, pagal kurį 1 lygmens tekste būtų (*ex ante*) nustatomas nuostolių pasidalijimas bankų grupės viduje tuo atveju, kai pertvarkymas arba likvidavimas vykdomi pagal įprastines bankroto procedūras.

12 valstybių narių grupė, remdamasi bendru specialiu neoficialiu dokumentu ir remiama kitų valstybių narių, pabrėžė buveinės ir priimančiosios šalių pusiausvyros ir neseniai dėl to pasiektų susitarimų svarbą. Visų pirma jos pabrėžė, kad individualūs prudenciniai reikalavimai atlieka svarbų vaidmenį apsaugant indėlininkus ir finansinį stabilumą, įgyvendinant pertvarkymo schemas ir mikro bei makroprudencinę politiką, taip pat užtikrinant vienodas sąlygas ir realiosios ekonomikos finansavimą. Todėl šios valstybės narės ragina išnagrinėti neprudencines rinkos integracijos kliūtis.

Diskusijose paaiškėjo, kad, nors kai kurios valstybės narės laikėsi nuomonės, kad 1 pasirinktinė galimybė yra realus tolesnių diskusijų pagrindas, jeigu būtų pasiekta priimtina lankstesnio kapitalo judėjimo ir tinkamų apsaugos priemonių pusiausvyra, didelė valstybių narių grupė manė, kad pagal šią pasirinktinę galimybę numatytos apsaugos priemonės nėra pakankamos tam, kad būtų galima išspręsti joms susirūpinimą keliančius klausimus. Visų pirma buvo išreikštas susirūpinimas dėl reikalavimo teisės mechanizmo veiksmingumo, ypač kriziniais momentais, jei paaiškėtų, kad jo vykdymo užtikrinamumas yra silpnas. Šios valstybės narės abejojo, ar maksimalus kapitalo paskirstymo lankstumas tikrai būtų naudingas.

Kalbant apie 2 pasirinktinę galimybę, valstybės narės pabrėžė jos sudėtingumą, jos įgyvendinimo perspektyvą ilgesniu laikotarpiu ir būtinas potencialias išankstines sąlygas (t. y. kreditorių hierarchijos suderinimą). Viena valstybė narė kritikavo, jos supratimu, asimetrišką paramą, kuri, kaip numatyta, būtų daugiausia teikiama patronuojančiosios įmonės savo patronuojamosioms įmonėms, o ne atvirkščiai. Vis dėlto 12 valstybių narių grupė pažymėjo tai, kad 2 pasirinktinė galimybė kelia svarbų naštos pasidalijimo tarp bankų grupės kreditorių klausimą, o tai yra vienas pagrindinių rūpesčių kalbant apie buveinės ir priimančiosios šalių pusiausvyrą.

Be to, kai kurios valstybės narės paminėjo, jog diskusijas reikia išplėsti tam, kad jos apimtų ne tik kapitalo, bet ir likvidumo bei pertvarkymo priemonių klausimus, siekiant daugiau aiškumo apie įvairių pasirinktinių galimybių poveikį. Tos ir kitos valstybės narės paaiškino, kad kitos priemonės galėtų būti įgyvendinamos mažesniais žingsneliais, siekiant pagerinti rinkos integraciją, remiantis esamomis galimybėmis ir analizuojant, kodėl jos nenaudojamos praktikoje (pvz., likvidumo reikalavimų netaikymas). Viena valstybė narė pasiūlė, kad patronuojamųjų įmonių prudencinės normos galėtų būti tikslingai iš dalies keičiamos, siekiant geriau suderinti grupės vidaus kapitalo srautus, vidaus MREL ir likvidumą; be 2 ramsčio, būtų galima patikslinti metodiką, kad būtų atlyginama už geografinį diversifikavimą grupėse. ECB nurodė Andrea Enria ir Edouard Fernandez-Bollo paskelbtą tinklaraščio straipsnį dėl bankų grupių tarpvalstybinės integracijos bankų sąjungoje puoselėjimo, kuriame pateikta konkrečių pasiūlymų, kaip skatinti veiksmingą likvidumo išteklių paskirstymą tarp bankų grupių, tuo pačiu metu, autorių nuomone, suteikiant tinkamas apsaugos priemones priimančiosioms institucijoms.

Pirmininkaujanti valstybė narė susipažino su diskusijoje pareikštomis nuomonėmis, informavo Aukšto lygio darbo grupę jos lapkričio 13 d. posėdyje ir paragino tęsti techninį darbą / pažangos vertinimus siekiant įvertinti esamų nuostatų (būtent likvidumo reikalavimų netaikymo) taikymo kliūtis.

II. 3. Valstybės rizikos traktavimas

Valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų reguliavimo tvarka aptarta spalio 12 d. posėdyje. Pirmininkės prašymu Komisija pranešė apie įvairių kapitalo reikalavimų įgyvendinimo pasirinktinių galimybių, apskaičiuotų remiantis atnaujintais EBI duomenimis (iki 2020 m. antro ketvirčio), poveikį. Dauguma šių pasirinktinių galimybių buvo pagrįstos koncentracijos rizika.

Kapitalo reikalavimų paskirtis – sumažinti valstybės riziką tiek laipsniškai taikant rizikos koeficientus pozicijoms, viršijančioms tam tikras koncentracijos ribas, tiek kartu skatinant diversifikuoti valstybės portfelį. Komisijos atlikta poveikio analizė parodė, kad, remiantis turimais duomenimis, padidėjo bendras bankų turimų valstybės garantija užtikrintų skolos pozicijų lygis. Analizė taip pat parodė, kad iš trijų aptartų valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų reguliavimo tvarkos parametrų sistemų BBPK ir EFK kalibruotės daro mažiausią poveikį 1 lygio kapitalui agreguotuoju lygmeniu, tuo tarpu valstybių (garantija užtikrintų skolų pozicijų) koncentracijos koeficientų reglamento (SCCR) kalibruotės poveikis yra daug didesnis.

Reguliavimo požiūriu valstybės narės pareiškė gerai žinomas besiskiriančias nuomones dėl kapitalo reikalavimų. Kai kurios valstybės narės primygtinai reikalavo, kad darbas būtų tęsiamas, o įvairios pasirinktinės galimybės spręsti su valstybės rizika susijusius klausimus taikant kapitalo reikalavimus (koncentracijos ir kredito rizikos) būtų toliau svarstomos. Šios valstybės narės pabrėžė, kad šis darbas yra labai svarbus tolesnei pažangai siekiant užbaigti kurti bankų sąjungą ir kad šis turtas kelia riziką, kuri prudencinėje sistemoje turėtų būti traktuojama kaip bet kurio kito turto atveju. Šios narės akcentavo, kad prudencinio valstybės rizikos traktavimo struktūra gali būti parengta taip, kad būtų valdoma ir nedarytų poveikio finansiniam stabilumui. Tai taip pat buvo parodyta Komisijos atliktoje poveikio analizėje, nes iki 2020 m. antrojo ketvirčio COVID-19 poveikis pagal skirtingas kalibruotes dar buvo nuosaikus.

Kitos valstybės narės prieštaravo dėl kapitalo reikalavimų arba nebuvo linkusios daryti pakeitimų. Kai kurios teigė, kad bet kokios iniciatyvos, susijusios su valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų reguliavimo tvarka, turėtų būti glaudžiai suderintos su Bazelio bankų priežiūros komiteto pasiūlytais tarptautiniais standartais. Šios valstybės narės akcentavo riziką, kuri krizių metu gali atsirasti dėl valstybės skolos pozicijų reguliavimo tvarkos įvedimo – visų pirma neužbaigtoje bankų sąjungoje. Kitos valstybės narės laikėsi nuomonės, kad būtų netinkama tęsti diskusijas šia tema, kol nebus išspręstas COVID-19 krizės poveikio klausimas, nes jos baiminosi, kad šiomis diskusijomis bankų pramonei, kuri atlieka svarbų vaidmenį apskritai remiant realųjį sektorių, bus siunčiamos prieštaringos žinios. Kai kurios iš valstybių narių, prieštaraujančių dėl kapitalo reikalavimų taikymui, taip pat paminėjo, kad laikantis svarstomo požiūrio valstybės narės neturėtų būti diferencijuojamos remiantis kredito rizika.

Be to, kai kurios euro zonai nepriklausančios valstybės narės ir kai kurios valstybės narės, kurių kapitalo rinkos yra mažesnės ar mažiau išplėtos, išreiškė susirūpinimą dėl savo bankų sistemų gebėjimo diversifikuoti jų turimas valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijas ir dėl bet kokių pokyčių poveikio savo valstybės obligacijų rinkoms ir finansiniam stabilumui. Kelios valstybės narės pakartojo savo griežtą požiūrį į bet kokių valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų reguliavimo tvarkos pokyčių neigiamą poveikį valstybės skolai, net jei jie būtų įgyvendinami palaipsniui, taip pat pažymėdamos, kad toks susirūpinimas yra dar aktualesnis atsižvelgiant į rinkos sąlygas po COVID-19 pandemijos. Kai kurios valstybės narės pritartų tik tam, kad būtų peržiūrėti rizika pagrįsti įnašai į EIGS, ir primygtinai teigė, kad visų elementų, būtinų, kad bankų sąjunga būtų baigta kurti, atžvilgiu reikės nustatyti tvarkaraštį ir tinkamą seką. Tačiau narės, kurios pritarė valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų reguliavimo tvarkai, laikė, kad, vien rizika pagrįstų įnašų, sukalibruotų valstybės rizikai, nepakanka.

Komisija sutiko, kad reikės toliau dirbti siekiant įveikti su duomenų apribojimais susijusias problemas, ypač mažų bankų atžvilgiu, ir patikrinti valstybės garantijų sistemų poveikį bankų paskoloms.

Pirmininkaujanti valstybė narė pripažino, kad valstybių narių nuomonės dėl valstybės garantija užtikrintų skolų pozicijų reguliavimo tvarkos ir toliau skiriasi. Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat pažymėjo, kad reikia įvertinti pasiūlymų poveikį mažesnėms rinkoms ir bankams, be kita ko, euro zonai nepriklausančių valstybių narių atveju, ir sutiko, kad reikės atlikti tolesnę analizę, siekiant pateikti informacijos būsimoms diskusijoms. Šioje analizėje būtų nagrinėjamas ir pasiūlymų poveikis valstybių narių finansinio manevro laisvei galimos į COVID panašios krizės atveju ateityje. Pirmininkaujanti valstybė narė pripažino, kad norint atlikti tolesnę analizę tikriausiai prireiks specialiai rinkti duomenis. Tačiau kai kurios valstybės narės pareiškė, kad nėra linkusios imtis šių veiksmų dabartinėmis aplinkybėmis, atsižvelgiant į bankams dėl to teksiančią veiklos našą. Pirmininkaujanti valstybė narė paprašė Komisijos kartu su Europos bankininkystės institucija toliau vykdyti analizę, atsižvelgiant į pirmiau nurodytus sumetimus.

II.4. EIGS

Komisijos atliekamas duomenų rinkimas

Spalio 12 d. *ad hoc* darbo grupė įvertino **duomenų rinkimą, atliktą siekiant padėti parengti rizika pagrįstų įnašų pagal EIGS apskaičiavimo metodiką**. Komisija pateikė paskiausio duomenų rinkimo, užbaigto 2020 m. vasario mėn., apžvalgą. Kai kurių rodiklių atžvilgiu surinkti duomenys tebėra neišbaigti. Nepaisant to, šie duomenys bus svarbus būsimo techninio darbo pagrindas ir palengvins informacija pagrįstus debatus dėl metodikos specifiškumo, įskaitant sudėties metodą ir rizikos rodiklių pasirinkimą.

Posėdyje kai kurios valstybės narės iškėlė, pavyzdžiui, konkrečių klausimų dėl Komisijos analizėje akcentuoto rizikos rodiklių rinkinio. Kai kurios valstybės narės kėlė klausimą, ar atliekant apskaičiavimą būtų galima atsižvelgti į esamą minimalų nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimą (MREL), nes bankų dydžiai labai skiriasi. Kitos valstybės narės ir institucijos taip pat kėlė klausimų dėl metodikos, pavyzdžiui, dėl Europos bankininkystės institucijos metodikos teisėtumo, atsižvelgiant į ES Bendrojo Teismo sprendimą dėl BPV nustatytų įnašų į Bendrą pertvarkymo fondą. Be to, kai kurios valstybės narės nurodė, kad reikia įtraukti konkrečių valstybių rizikos rodiklius, pavyzdžiui, rodiklius, parengtus remiantis šalių reitingais. Kai kurios valstybės narės pabrėžė, kad, jei toks sprendimas bus priimtas, tai gali būti tik alternatyva ir jokia būdu negali papildyti valstybės garantija užtikrintoms skolų pozicijoms taikomos tvarkos. Pirmininkaujanti valstybė narė padarė išvadą, kad bus svarbu įvertinti technines galimybes atsižvelgti į papildomus rodiklius, nes bendrai analizei galėtų būti naudinga platesnė rodiklių imtis.

Komisija pabrėžė, kad svarbus vykdomas darbas renkant duomenis ir atitinkamai užtikrinant kokybę, pavyzdžiui, pranešamų MREL duomenų srityje. Kai šis darbas bus užbaigtas, Komisija pradės techninių galimybių vertinimą, be kita ko, išbandydama galimus naujus rodiklius, neužbėgdama už akių politiniams / politikos pasirinkimams, kurie priklauso ir nuo bendros bankų sąjungos struktūros.

Pirmininkaujanti valstybė narė paprašė Komisijos atsižvelgti į valstybių narių prašymus, kai ateityje bus atliekama rizika pagrįstų įnašų apskaičiavimo metodikos koncepcijos analizė.

Komisijos tyrimas dėl mišraus modelio

Lapkričio 19 d. *ad hoc* darbo grupė aptarė EIGS „mišraus modelio“, kurį 2018 m. liepos mėn. iš pradžių pristatė pirmininkaujanti Austrija, parametrus. **Mišrus modelis** grindžiamas idėja, kad vienu metu veikia centrinis fondas ir naudojamas privalomas nacionalinių IGS tarpusavio skolinimo pajėgumas. Centrinis fondas teiktų likvidumo paramą IGS naudos gavėjai, kai pastaroji išnaudotų savo lėšas („likvidumo paramos schema“). Jei tuo metu, kai prireikia taikyti intervencinę priemonę, centrinio fondo lėšos būtų išnaudotos, BPV centrinio fondo vardu galėtų skolintis iš nacionalinių IGS pagal privalomo skolinimo mechanizmą. Priklausomai nuo politinių sprendimų, susijusių su kelių parametru, pavyzdžiui, lėšų paskirstymo tarp centrinio fondo ir nacionalinių IGS arba likvidumo paramos viršutinių ribų dydžio, sutikrinimu, mišraus modelio struktūra galėtų būti įvairi. Komisija pristatė liepos mėn. *ad hoc* darbo grupės posėdyje pradėtos **apklausos** rezultatus.

Apskritai apklausa atskleidė besiskiriančias respondentų nuomones dėl beveik visų nagrinėtų aspektų, todėl reikia tolesnių techninių diskusijų. Dauguma dėl šio modelio iškeltų klausimų nesiskiria nuo klausimų, kilusių dėl pradinio modelio. Valstybės narės taip pat pabrėžė, kad jų pozicija dėl įvairių struktūros ypatybių priklausys nuo bendros teisinės sistemos, reglamentuojančios krizių valdymą ir ypač IGS veikimą, galimų pokyčių ateityje. Kalbant apie galutinį tikslą, kai kurios valstybės narės pabrėžė visavertės EIGS (t. y. savitarpio pagalbos fondo, pagal kurį būtų padengiami visi nuostoliai, kaip numatyta 2015 m. Komisijos pasiūlyme) svarbą. Kitos valstybės narės teigė, kad tai, kokie politiniai sprendimai dėl bendros indėlių garantijų sistemos ypatybių bus priimami, priklauso nuo to, kokių veiksmų bus imtasi siekiant dar labiau sumažinti riziką, tačiau kartu priminė 2016 m. birželio mėn. veiksmų gaires ir tai, kad mišraus modelio struktūros ypatybės neatstoja rizikos mažinimo.

Valstybių narių nuomonės dėl lėšų paskirstymo tarp centrinio fondo ir nacionalinių IGS išsiskyrė. Beveik tiek pat valstybių narių pasisakė už vieną iš trijų turimų pasirinktinių galimybių; šios galimybės – tai i) didelis centrinis fondas ir ribotos nacionalinės IGS, ii) ribotas centrinis fondas ir didelės nacionalinės IGS ir iii) vienodas lėšų paskirstymas. Be to, viena valstybė narė pabrėžė, kad išteklių paskirstymas tarp centrinio fondo ir nacionalinių IGS būtų labai priklausomas nuo laikinai didelių balansų draudimo, taip pat nuo to, kaip pagal naująją sistemą bus traktuojami subjektai, kuriems KRR nėra taikomas.

Beveik visos valstybės narės pasisakė už tai, kad siekiant apsaugoti finansinį pajėgumą būtų nustatyta privalomo skolinimo viršutinė riba; nedidelė dauguma valstybių narių pritarė tam, kad būtų nustatyta centrinio fondo viršutinė riba.

Kalbant apie kredito sąlygas, dauguma valstybių narių pritarė tam, kad būtų nustatytos centrinio fondo teikiamų paskolų palūkanų normos. Valstybių narių nuomonės dėl paskolų grąžinimo termino išsiskyrė – dauguma jų linkusios nustatyti ilgesnį nei 5 metų grąžinimo terminą.

Kalbant apie intervencinės priemonės taikymo sritį, kelios respondentės pasisakė už tai, kad jos taikymo sritis būtų apribota, daugiausia dėmesio skiriant išmokoms ir įnašui į pertvarkymą, o kitos valstybės narės pasisakytų už platesnę taikymo sritį. Kai kurios iš šių valstybių narių pritarė tam, kad būtų numatytas priemonių, numatytų tiek pagal Direktyvos dėl indėlių garantijų sistemų (DIGS) 11 straipsnio 3 dalį, tiek pagal jos 11 straipsnio 6 dalį („įsipareigojimų nevykdymo prevencija“, „alternatyvios priemonės“), finansavimas, o kai kurios valstybės narės pasisakė prieš tai, kad būtų įtrauktos įsipareigojimų nevykdymo prevencijos priemonės. Viena valstybė narė teigė, kad įtraukus tokias priemones būtų dar sunkiau pasiekti politinį kompromisą dėl EIGS. Valstybių narių nuomonės išsiskyrė ir dėl institucinių užtikrinimo sistemų (IUS), pripažintų kaip IGS. Tik keletas valstybių narių teigė, kad IUS įsipareigojimų nevykdymo prevencijos priemonės turėtų būti įtrauktos į EIGS. Kelios valstybės narės sutarė, kad IUS kitokį pobūdį ir mažos rizikos profilį galima atspindėti įnašuose į EIGS taikant diskonto veiksnius. Atsižvelgdama į pagrindinę IUS funkciją, apibrėžtą pagal KRR 113 straipsnio 7 dalį, ir į „išlaidų neutralumo principą“³, viena valstybė narė savo rašytinėse pastabose pasisakė už tai, kad mišrus modelis nebūtų taikomas IUS arba kad būtų leidžiama taikyti išimtis, kurios atspindėtų jų specifinę padėtį.

³ „Svarbiausia, kad visi EIGS etapai neturėtų padidinti bendrų bankų sektoriaus patiriamų išlaidų, palyginti su dabartiniais įsipareigojimais pagal 2014 m. IGS direktyvą.“ 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bankų sąjungos sukūrimas“.

Diskusijos dėl subjektų, kuriems KRR nėra taikomas, metu valstybės narės pareiškė dvi nuomones: kai kurios respondentės pritarė tokių subjektų įtraukimui (tačiau kai kuriais atvejais – su tam tikromis sąlygomis), kad nebūtų diskriminuojami indėlininkai vidaus rinkoje ir būtų išvengta „dviejų pakopų sistemos“. Kitos valstybės narės paragino taikymo sritį griežtai suderinti su BPM, kad būtų užtikrintas reguliavimo nuoseklumas ir vienodos sąlygos. Kiek tai susiję su nacionalinėmis pasirinkimo galimybėmis ir teise veikti savo nuožiūra, nedidelė dauguma apklausoje dalyvavusių respondenčių pritarė finansavimui pagal likvidumo paramos schemą.

Kalbant apie galimus būdus užtikrinti nuostolių pasidalijimą, valstybių narių nuomonės išsiskyrė. Kai kurios valstybės narės nurodė, kad mišrus modelis galėtų būti tik tarpinis etapas kuriant visavertę EIGS (pagal kurią būtų numatytas 100 % nuostolių padengimas). Kitos valstybės narės teigė, kad pagal mišrų modelį apskritai neturėtų būti numatytas joks sujungimas arba kad nuostolių pasidalijimui turėtų būti taikomos aiškos sąlygos ar politiniai sprendimai.

Pirmininkaujanti valstybė narė susipažino su diskusijoje pareikštomis nuomonėmis ir atitinkamai informavo Aukšto lygio darbo grupę jos lapkričio 24 d. posėdyje.

III. Komisijos atliekama bankų krizių valdymo ir indėlių garantijų sistemos peržiūra

Lapkričio 19 d. posėdyje Komisija pristatė lapkričio 11 d. paskelbtas veiksmų gaires dėl bankų krizių valdymo ir indėlių garantijų sistemos peržiūros. Peržiūroje daugiausia dėmesio skiriama trims šiuo metu galiojantiems ES teisės aktams – BGPD, BPeMR ir DIGS. Komisija ketina, remdamasi peržiūros rezultatais ir išsamiu poveikio vertinimu, iki 2021 m. paskutinio ketvirčio pateikti konkretų pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

Kai kurios valstybės narės, ECB ir BPV pritarė šiai peržiūrai. Tačiau kitos valstybės narės išreiškė tam tikrą susirūpinimą ir iškėlė klausimų. Pavyzdžiui, viena valstybė narė išreiškė apgailestavimą dėl to, kad peržiūra neapima valstybės pagalbos taisyklių, ir primygtinai siūlė vis dėlto jas įtraukti. Kita valstybė narė pabrėžė, kad svarbu išlaikyti tokią IGS sistemą, kuria būtų užtikrintas bent toks pats indėlininkų apsaugos lygis kaip pagal dabartinę sistemą. Be to, viena valstybė narė suabejojo, ar BCPD / BPeMR / DIGS nustatyti įgaliojimai yra pakankamai platūs, kad apimtų tokią visapusišką iniciatyvą. Atsakydama į klausimą, kaip „bendras indėlių garantijų mechanizmas“ (EIGS) yra integruotas į bendrą darbą, Komisija paaiškino, kad atliekant poveikio vertinimą bus nagrinėjamas ir bendro indėlių garantijų mechanizmo sukūrimas, kaip vienas iš aspektų siekiant baigti kurti bankų sąjungą.

Pirmininkaujanti valstybė narė susipažino su diskusijos dėl bankų krizių valdymo ir indėlių garantijų sistemos peržiūros rezultatais.

IV. Rizikos mažinimo pažangos stebėseną – veiksmai, kuriais siekiama spręsti neveiksnių paskolų problemą Europoje

Lapkričio 19 d. *ad hoc* darbo grupės posėdyje pirmininkaujanti valstybė narė apžvelgė veiksmus, kuriais siekiama spręsti neveiksnių paskolų problemą Europoje. Atsižvelgdama į 2017 m. ECOFIN tarybos veiksmų planą neveiksnių paskolų problemai spręsti⁴, 2018 m. kovo mėn. Komisija pateikė neveiksnių paskolų dokumentų rinkinį. Teisėkūros institucijos priėmė reglamentą dėl prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės ir 2019 m. balandžio mėn. jis įsigaliojo⁵. ECB, EBI, BPV ir Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV) taip pat įgyvendino įvairius jų kompetencijai priskiriamus veiksmų plano elementus. Papildydamos šią veiklą, valstybės narės inicijavo svarbius veiksmus nacionaliniu lygmeniu ir sudarė sąlygas jų imtis.

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/11/conclusions-non-performing-loans/>

⁵ 2019 m. balandžio 17 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2019/630, kuriuo dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013, OL L 111, 2019 4 25, p. 4.

Nepaisant šių pasiekimų, neveiksnių paskolų ir viso paskolų portfelio santykis kai kuriose valstybėse narėse tebėra didelis ir įvairiose valstybėse narėse ir bankuose vis dar yra skirtingas. Be to, kai kurie pagrindiniai 2017 m. veiksmų plano neveiksnių paskolų problemai spręsti elementai vis dar nėra įgyvendinti. Svarbu tai, kad Europos Parlamente vis dar svarstomas pasiūlymas dėl Direktyvos dėl kredito administratorių ir kredito pirkėjų. Kadangi įgyvendinant šią direktyvą būtų galima svariai prisidėti šalinant COVID-19 krizės padarinius, teisėkūros institucijos turėtų trilogą pradėti kuo greičiau. Be to, EBI užbaigė lyginamąją analizę, susijusią su nemokumo ir paskolų vykdymo užtikrinimo tvarka. Remiantis šios lyginamosios analizės rezultatais, turėtų būti skatinama valstybėse narėse vykdyti tikslines paskolų vykdymo užtikrinimo sistemų reformas, kaip numatyta 2017 m. veiksmų plane.

Atsižvelgdama į COVID-19 pandemijos poveikį ekonomikai ir į tai, kad gali padidėti įsipareigojimų neįvykdymo atvejų ir neveiksnių paskolų skaičius, gruodžio mėn. Komisija paskelbs komunikatą, kuriame bus išdėstyta nauja strategija ir veiksmai siekiant spręsti neveiksnių paskolų problemą. Remiantis pirmiau minėtais elementais, šiame komunikate daugiausia dėmesio bus skiriama tikslinėms priemonėms dviejose srityse: i) tolesnė finansinių sunkumų paveikto turto antrinių rinkų plėtra ir ii) nemokumo bei skolų išieškojimo sistemų reformų spartinimas. Vienas iš strategijos tikslų – taip pat pašalinti neveiksnių paskolų pirkimo reguliavimo kliūtis ir kitas neveiksnių paskolų antrinių rinkų plėtos kliūtis. Į priemonių, skirtų neveiksnių paskolų problemai spręsti, rinkinį galėtų būti įtraukta dar viena priemonė – nacionalinės turto valdymo bendrovės. Be to, reikia užtikrinti geresnę duomenų apie finansinių sunkumų paveiktą turtą kokybę ir palyginamumą.

Pirmininkaujanti Vokietija prašo Nuolatinių atstovų komiteto susipažinti su šia ataskaita, kad būtų toliau daroma darbo pažanga.

Pirmininkausiančios Portugalijos prašoma remtis darbo perėmimo metu jau padaryta pažanga ir toliau dirbti bankų sąjungos stiprinimo srityje, sprendžiant įvairių šios srities darbo krypčių klausimus, kaip sutarta 2016 m. birželio mėn. veiksmų gairėse.